

עת"א 3088/08/14 - עבד אל רחמאן תפאל נגד ועדת השחרורים, במקום מושבה בבית הסוהר צלמון

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 3088-08-14 תפאל(אסיר) נ' משטרת ישראל/שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר ואח' בפני כב' השופט שאהר אטרש - אב"ד כב' השופטת יפעת שיטרית כב' השופט סאאב דבור העותר:
עבד אל רחמאן תפאל ת.ז. 058911520 (אסיר) ע"י ב"כ עוה"ד אביגדור פלדמן ואח'

נגד
המשיבה:

ועדת השחרורים
במקום מושבה בבית הסוהר צלמון
ע"י פרקליטות מחוז צפון (פלילי)

פסק דין

1. לפנינו עתירה נגד החלטתה של ועדת השחרורים מיום 28.7.14, אשר דחתה את בקשתו של העותר לשחררו על-תנאי מנשיאת יתרת תקופת מאסרו.

2. העותר, יליד 1964, נושא מאסר חמישי בן 64 חודשים בגין עבירות סמים. העותר בצוותא חדא עם נאשם אחר (נאשם 1) ביצע שתי עסקאות בסם מסוכן מסוג קוקאין, החזיק בסם, סחר בסם ותיווך לסחר. לחובת העותר עבר פלילי מכביד לרבות בעבירות מאותו סוג ובזמן ביצוע העבירות היה בבחינת "אסיר ברישיון" והיה תלוי ועומד נגדו מאסר על-תנאי בן 24 חודשים.

בגזר הדין מיום 13.6.11 צוין, כי מדובר ב"פרשת סמים מסוכנים מסוג קוקאין בכמויות בלתי מבוטלות. נאשם 1 הינו הנאשם העיקרי, ולצידו, שותפו הנאמן למרבית העסקאות, נאשם 2 (העותר - ש.א.), השניים הינם הראש והבסיס. נאשם 1 סיפק הסמים, סחר בהם, החזיק אותם והפיצם. נאשם 2 כשותף פעיל היה מעורב באספקת הסמים, ובתיווך לעסקאות המתוארות". העותר שוחרר בעבר שלוש פעמים שחרור מוקדם, האחרון שבהם בפיקוח תכנית רש"א.

3. עניינו של העותר נידון בוועדת השחרורים בשלוש הזדמנויות:

א. בהחלטתה מיום 4.7.13 דחתה הוועדה את בקשתו של העותר, אשר זכה בעבר להזדמנות ולאמון הוועדה אך הפר אמון זה וחזר לסורו, כאשר לחובתו קיים מידע מודיעיני חמור על פעילות פלילית בתוך כתלי בית הסוהר והוא לא מיצה את ההליך הטיפולי בכלא.

העותר השיג על החלטת הוועדה בפני בית משפט זה במסגרת עת"א 1116-08-13; בדיון מיום 14.8.13

עמוד 1

ומתוך קבלת המלצת ההרכב נדחתה העתירה תוך מתן המלצה לעותר לשנות מדרכיו ועם שינוי נסיבות לטובה, ידון עניינו בפני הועדה תוך 3 חודשים.

ב. עניינו של העותר הובא לדיון חוזר בפני הועדה ביום 28.4.14 לאחר שסיים השתתפות בקבוצה "הדינמית" בה השתתף במשך כ- 9 חודשים. הועדה בדקה את החומרים החסויים שהוגשו לעיונה ומצאה כי הם מצביעים על העותר כמי שממשיך בפעילות פלילית מתוך כתלי בית הסוהר, כאשר המדובר במידעים חדשים לגבי מעשים וחשדות הקשורים בפעילותו בתקופה האחרונה; נוכח זאת, דחתה הועדה את בקשתו של העותר.

העותר השיג על החלטתה השנייה של ועדת השחרורים במסגרת עת"א 15762-05-14; בדיון שהתקיים ביום 25.6.14 הודיעו ב"כ הצדדים, כי "**רק ביום 10.6.14 הוכנה תכנית רש"א, וזאת לאחר שהוא השלים את התכנית הטיפולית. כיוון שתכנית זו לא הייתה בפני הועדה, אנו מסכימים - מבלי שכל צד יחזור בו מכל טענה העומדת לו - כי העניין יוחזר בפני הועדה אשר תשקול את שיקוליה גם בהסתמך על תכנית רש"א**"; בית המשפט אישר את הסכמת הצדדים והורה על החזרת עניינו של העותר לדיון בפני הועדה.

ג. עניינו של העותר הובא לדיון חוזר נוסף בפני הועדה ביום 28.7.14; לועדה הוצגה תכנית רש"א מיום 10.6.14; הועדה תהתה מה גרם לרש"א להירתם לתכנית שיקום חדשה, לאור ההפרה הגסה של תנאי השחרור הקודמים וביצוע עבירות בזמן היותו משוחרר על-תנאי; עוד הוסיפה הועדה בהחלטתה, שאף אם לא מדובר במידעים חדשים, הם מצביעים על כך שעותר זה המשיך בהתנהלות פלילית אף לאחר תחילת ריצוי מאסרו הנוכחי; הועדה סברה, שאין בתכנית רש"א כדי לאיין את מסוכנותו של העותר, זאת בהסתמך על החומר המודיעיני של שב"ס ומשטרת ישראל; משסברה כי שחרורו עלול לסכן את שלום הציבור, החליטה הועדה לדחות את בקשתו.

העותר משיג בפניו על החלטתה האחרונה של הועדה.

4. לטענת ב"כ העותר, החלטת הועדה לוקה בחוסר סבירות קיצוני; לשיטתו, בשלושת הדיונים האחרונים שהתקיימו בעניינו של העותר ניתנו החלטות שאינן עולות בקנה אחד זו עם זו ונוצרה תחושה, כי ההחלטה שלא לשחרר את העותר שחרור מוקדם הנה שרירותית והתקבלה מראש. עוד נטען, כי ההחלטות השונות של הועדה יוצרות תחושה של חוסר אמון בועדה ופוגעות פגיעה אנושה במוטיבציה של העותר ואסירים אחרים. בהחלטתה הראשונה המליצה הועדה לעותר להמשיך טיפול בין כתלי הכלא; מיד השתתף העותר בקבוצות טיפוליות שונות ואף גורמי הטיפול התרשמו כי "**חל שינוי מסוים בגישתו, מעורב, פתוח וכנה יותר**"; ב"כ העותר מוסיף וטוען, כי לאור התנהגותו בכלא וההליך השיקומי שעבר, החליטה גם רש"א לאשר לעותר תכנית שיקומית ולהמליץ על שחרורו המוקדם; החלטת הועדה השנייה, מיום 28.4.14, הסתמכה על מידעים מודיעיניים חדשים; כארבעה חודשים לאחר מכן, קבעה הועדה בהחלטתה האחרונה, כי דווקא עברו של העותר ואי-הבעת חרטה הוא זה שעומד לו לרועץ. לטענת ב"כ

העותר, לאור ההחלטות הנ"ל נראה, כי אין דבר אשר יעשה העותר שיכול להניח את דעת הועדה ולשנות את הכף לטובתו של העותר.

5. לטענת ב"כ העותר, הועדה לא התייחסה בהחלטתה האחרונה לשתי החלטותיה הקודמות, לא הביאה בחשבון את סיכויי שיקומו של העותר ואת התנהגותו בכלא ולא נתנה משקל לתכנית רש"א, אף שמדובר בתכנית מפורטת ומנומקת. ב"כ העותר הדגיש, כי בעת הדיון בועדה נותרו לעותר 9 חודשים מתוך 64 חודשי המאסר שנגזרו עליו ומבחינת האינטרס הציבורי עדיף לשחררו עתה, לאחר שעבר הליך טיפולי ארוך ומשמעותי וצפוי להמשיך שיקום מפוקח בהתאם לתכנית רש"א וכך להעניק לו תחושה, כי יש שכר בעמלו.

6. מנגד מבקשת ב"כ היועמ"ש לדחות את העתירה; לטענתה החלטת הועדה הנה סבירה וראויה, שכן העותר אינו עומד בשני התנאים המצטברים הקבועים בסעיף 3 לחוק שחרור על-תנאי ממאסר, תשס"א - 2001 (להלן: "**החוק**"). ב"כ היועמ"ש הדגישה, כי מדו"ח גורמי הטיפול מיום 24.3.13 עולה, כי העותר נקלט בכלא צלמון בתאריך 28.2.13 לאחר שהועבר מכלא חרמון (לאחר ששהה בו כ- 9 חודשים) וזאת נוכח מידע מודיעיני שהתקבל בעניינו. העותר הופגש עם נציג רש"א בתאריך 6.2.13 ונמצא כבלתי מתאים לבניית תכנית שיקומית, כי בעברו זכה לשחרור מוקדם בתכנית רש"א וחזר לסורו. גורמי הטיפול המליצו על מיצוי ההליך השיקומי בין כותלי הכלא. מעדכון גורמי הטיפול מיום 6.5.13 עולה, כי הוסבר לעותר, כי הוא זקוק להמשיך טיפול אך העותר התקשה לקבל זאת. מעדכון נוסף מיום 27.4.14 עולה, כי העותר שולב בקבוצה הדינאמית במשך כ- 9 חודשים, שיתף מעט על עבירותיו, הביע חרטה על מעשיו, אך ביטא קושי לחשוף ולשתף בקבוצה. גורמי הטיפול התרשמו, כי יכולתו של העותר השתפרה אך עדיין הוא זקוק להמשיך טיפול. מעדכון אחר מיום 16.7.14 עולה, כי העותר הופגש עם יועצת רש"א ונמצא מתאים לבניית תכנית בפיקוח הכולל איזוק אלקטרוני.

7. ב"כ היועמ"ש מוסיפה וטוענת, כי העותר אסיר חוזר, זכה בעברו 3 פעמים לשחרור מוקדם: בשנת 1992, בשנת 1996 ולאחרונה בשנת 2009 עת שוחרר בתכנית טיפולית בפיקוח רש"א, אך חרף ההזדמנויות הרבות שניתנו לו לא השכיל העותר לנצלן וחזר לסורו. עוד נטען, כי העותר הפר את תנאי שחרורו שהוטלו עליו בהתאם להחלטת ועדת השחרורים מיום 9.9.09, בכך, שביצע את עבירות הסמים המיוחסות לו בגינן מרצה את עונשו הנוכחי בתוך תקופת הרישיון ותוך מספר חודשים קצר מהיום ששוחרר שחרור מוקדם ובכך מעל העותר פעם אחר פעם באמון שניתן בו על ידי ועדות השחרורים השונות כשהוא ממשיך לבצע עבירות חמורות. לטענת ב"כ היועמ"ש כשעסקינן באסיר חוזר הרף הנדרש לעמוד בו לצורך שחרור מוקדם הנו גבוה במיוחד (רע"ב 5777/12 לוטפי זאהדה נ' ועדת השחרורים) והעותר אינו עומד ברף זה.

בנוסף נטען, כי בפני ועדת השחרורים הוצג מידע מודיעיני חמור מהשנים האחרונות, לפיו העותר ממשיך בפעילות פלילית בין כותלי הכלא ובכך מוכיח, כי לא זנח את דרכו העבריינית ושחרורו המוקדם יהווה סכנה מוחשית לציבור, הגם שפעילותו הפלילית כאמור הייתה במקביל להליך הטיפולי שעבר בכלא, דבר המעלה תהיות בנוגע לכוונות

העותר והצלחת הטיפול בעניינו.

8. לאחר עיון בנימוקי העתירה, בנימוקי התגובה ובתיק הועדה ולאחר שמיעת טיעוני הצדדים, באנו לכלל מסקנה, כי דין העתירה דחייה.

למותר לציין, כי סעיף 3 לחוק מורה, כי ועדת השחרורים לא תשחרר אסיר על-תנאי אלא אם כן שוכנעה כי האסיר ראוי לשחרור וכי שחרורו אינו מסכן את שלום הציבור. התנאי הראשון מדגיש את ההיבט האישי הנוגע לאסיר, ובכלל זה התנהגותו בכלא ונכונותו להשתקם ולהיטיב את דרכיו והתנאי השני נותן משקל לאינטרס הציבורי הכללי ונועד להבטיח, כי שחרורו המוקדם של האסיר לא יסכן את שלום הציבור (ראו: רע"ב 7119/11 בן אזולאי נ' היועץ המשפטי לממשלה). מכאן ברור, כי מוטלת חובה על ועדת השחרורים לבחון את כל השיקולים הרלוונטיים הנוגעים להתנהגותו של האסיר בכלא וכן את כל השיקולים המשליכים על המסוכנות העתידית הצפויה משחרורו; הבחינה של מכלול השיקולים והפרמטרים כאמור היא בחינה מקיפה וכוללת.

9. מן הכלל אל הפרט; אין בידי לקבל את טענתו של ב"כ העותר, כי החלטותיה השונות של ועדת השחרורים אינן עולות בקנה אחד וכי ההחלטה לדחות את בקשתו היא שרירותית והתקבלה מראש.

עיון יסודי בהחלטות הועדה מלמד, כי בהחלטתה הראשונה מיום 4.7.14 דחתה את בקשתו של העותר משסברה, כי מדובר באסיר המרצה עונש מאסר חמישי בגין עבירות סמים חמורות, אשר שוחרר בעבר שלוש פעמים שחרור מוקדם אך חזר לסורו זמן קצר לאחר שחרורו האחרון, קיים נגדו מידע מודיעיני חמור על פעילות פלילית בתוך כותלי בית הכלא והוא לא מיצה את ההליך הטיפולי בכלא. הועדה אמנם המליצה לעותר להמשיך בהליך הטיפולי שהחל בו ולמצות אותו עד תום אך זאת "ע"מ שבבוא העת כאשר ישתחרר מבית הסוהר יהיו בידי הכלים כדי לשנות את אורח חייו העברייני ולחזור לחיים נורמטיביים".

ברי, כי מהחלטת הועדה לא ניתן ללמוד, כי אם ימצה את ההליך הטיפולי יזכה העותר לשחרור על-תנאי, שכן חובה על הועדה לשוב ולדון בעניינו מחדש באופן מקיף לצורך בחינת התקיימותם של התנאים הקבועים בסעיף 3 לחוק.

10. בעתירה הראשונה לא דן בית המשפט המחוזי בעתירה לגופה משקיבל ב"כ העותר את המלצת ההרכב לכך, שעניינו של העותר יובא לדיון בפני הועדה לאחר שזה ישנה מדרכיו. בית המשפט המחוזי לא בחן את החומר המודיעיני ועניין זה לא עלה כלל לדיון בפניו.

11. הועדה ביססה את החלטתה השנייה בעיקר על המידע המודיעיני העדכני אשר הצביע על כך, כי העותר ממשיך בפעילות פלילית מתוך כתלי בית הכלא, וממילא מלמד על כך, כי התנהלותו בכלא אינה תקינה ואין פניו מועדות לשיקום.

12. גם בעתירה השנייה לא דן בית המשפט בעתירה לגופה משהסכימו הצדדים להחזרת עניינו של העותר לדיון בועדה לאחר הכנתה של תכנית רש"א; נושא המידע הקיים אודות העותר לא עלה במהלך הדיון ולא נידון כלל.

13. בהחלטתה האחרונה בחנה הועדה את מכלול הנתונים והשיקולים בנוגע לעותר; מחד גיסא, עסקינן במי שחטא בביצוע עבירות סמים חמורות אשר לחובתו עבר פלילי מכביד, זכה בעבר שלוש פעמים לשחרור מוקדם ואכזב וקיים נגדו מידע מודיעיני המצביע על המשך התנהלותו הפלילית, מאידך גיסא, גורמי הטיפול מציינים, כי השתלבותו ותפקודו תקינים, הופגש פעם נוספת עם יועצת רש"א ונמצא מתאים לבניית תכנית בפיקוח הכוללת איזוק אלקטרוני וזאת לאחר שסיים השתתפותו בקבוצה הדינאמית בה השתתף במשך כתשעה חודשים; בנוסף, העותר נמצא עמוק בתוך תקופת השליש ונותרו לו כשמונה חודשים.

ועדת השחרורים בהחלטתה האחרונה שקלה את כל השיקולים הרלוונטיים והחליטה לדחות את בקשתו של העותר על שום מסוכנותו, משסברה כי אין בתכנית רש"א כדי לאיין מסוכנות זו בשים לב למידע המודיעיני המצביע על התנהלות פלילית בכלא.

מדובר בהחלטה של ועדה מקצועית, טריבונל כעין שיפוטי; בית המשפט המינהלי לא אמור להחליף את שיקול דעתה בשיקול דעתו שלו אלא רק לבחון את סבירות שיקול דעתה. התערבותו של בית המשפט תעשה רק במקרים בהם קמה עילה מאלה המאפיינות את המשפט המינהלי כנגד החלטת הועדה; כמו כן, בהתאם להלכה הפסוקה, על בית המשפט לשמור על מרחב של שיקול דעת הועדה בהחלטתה לגבי שחרור אסירים ולהתערב בהחלטותיה רק אם הן לוקות בחוסר סבירות קיצוני (ראו: רע"ב 1328/13 **אלאמיר אמיר נ. ועדת שחרורים בבית הסוהר אשל**; רע"ב 3686/10 **סמיר גנאמה נ. ועדת השחרורים**).

ועדת השחרורים במקרה עסקינן שקלה את כל השיקולים הרלוונטיים והגיעה לכלל מסקנה סבירה בנסיבות העניין ובהינתן החומר שעמד לעיונה, לרבות המידע המודיעיני.

14. לא זו אף זו, נפסק כי "אמנם שיקום האסיר מהווה אינטרס רב חשיבות במסגרת שיקול דעתה של הוועדה, אך קודם לו בטחון הציבור והצורך להגן עליו" (צוטט ברע"ב 8784/13 **סמיר סקא נ' ועדת השחרורים בבית הסוהר איילון**); במקרה דנן, העותר לימד בהתנהגותו לאורך כל הדרך על מסוכנותו הרבה; הוא המשיך לבצע עבירות סמים חמורות תוך הפרת עונש מאסר על-תנאי שהוטל עליו ובהיותו אסיר ברישיון וכן הפר את האמון שניתן בו לאחר ששחרר שלוש פעמים שחרור מוקדם אך חזר לסורו; בנוסף לכל אלה עומד לחובתו מידע מהימן אודות המשך פעילותו הפלילית מתוך כותלי בית הכלא.

בהינתן כל אלה, לא מצאנו כל פסול בהחלטתה של הועדה, אשר סברה ובצדק כי אין בכוחם של ההליך הטיפולי

שעבר העותר ובתכנית רש"א כדי לאיין את מסוכנותו.

15. באשר ליתרת המאסר הקצרה שנותרה לעותר, כבר נפסק, כי שיקול זה אינו שיקול לגיטימי (בג"ץ 3439/99 **מדינת ישראל נ. ועדת השחרורים**, גוש דרום).

16. נוכח כל המקובץ לעיל, אנו מורים על דחיית העתירה.

ניתן היום, ז' אלול תשע"ד, 02 ספטמבר 2014, בהעדר הצדדים.

ס' דבור, שופט

י' שטרית, שופטת

ש' אטרש, שופט
[אב"ד]